

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/65/2015
Identifikačné číslo spisu: 7013200619
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7013200619.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: Q., proti žalovanému: Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor pomoci v hmotnej núdzi, so sídlom v Bratislave, Špitálska 8, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 26.03.2013 č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4863-003, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/96/2013-38 zo dňa 11. júna 2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/96/2013-38 zo dňa 11. júna 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Košiciach, napadnutým rozsudkom č. k. 6S/96/2013-38 zo dňa 11. júna 2015 podľa ust. § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 26.03.2013 č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4863-003, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie na ďalšie konanie. Žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5 ods. 4 písm. d/ zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 599/2003 Z. z.“ alebo „zákon v hmotnej núdzi“), v spojení s § 29 ods. 1, 3, 4 písm. a/ uvedeného zákona, ktorú právnu úpravu citoval, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov.

Krajský súd v preskúmanej veci z administratívneho spisu zistil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice rozhodnutím z 24.01.2013 č. KE1/SHN/SOC/2013/4781-001 rozhodol podľa § 29 ods. 4 písm. a/, b/ a podľa § 29 ods. 6 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a

doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, že uložil žalobcovi povinnosť vrátiť dávku a príspevky vyplatené neprávom za obdobie od 01.10.2011 do 31.12.2011 v sume 288,45 eur zvýšené o 10 % v sume 28,84 eur, t.j. celkom v sume 317,29 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Proti rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Žalovaný ako odvolací orgán zmenil výrok napadnutého rozhodnutia tak, že podľa § 29 ods. 4 písm. a/ zákona č. 599/2003 Z. z. uložil žalobcovi vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky vyplatenú neprávom za obdobie od 01.10.2011 do 31.12.2011 v sume 288,45 eur, zvýšené o 10 % v sume 28,84 eur, t.j. celkom v sume 317,29 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

Krajský súd mal ďalej preukázané, že žalobcovi bola rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice z 05.12.2011 č. KE2/2011/27926/6 priznaná preddavkovo dávka v hmotnej núdzi a príspevky v sume 97,19 eur mesačne. Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava listom z 28.11.2011 žalobcovi oznámila, že mu bude vyplácať dôchodok v sume 128,20 eur mesačne od 08.01.2012 vždy 8. dňa v kalendárnom mesiaci. Zároveň mu oznámila, že doplatok k dôchodku od 29.07.2011 do 07.01.2012 mu súčasne poukázala poštovým poukazom na výplatu. Uvedené oznámenie o výplate dôchodku žalobca doručil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach až dňa 25.01.2012. Z listu Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice z 26.03.2012 vyplýva, že rozhodnutie, ktorým bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok od 29.07.2011, bolo vydané dňa 28.11.2011 a zaslané žalobcovi dňa 05.12.2011.

Krajský súd poukazom na to, že žalobca už v decembri 2011 mal vedomosť o tom, že mu bol priznaný invalidný dôchodok späťne od 29.07.2011, a v tom čase už mu rovnako bolo doručené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 05.12.2011, ktorým mu preddavkovo boli priznané dávky v hmotnej núdzi, konštatoval, že žalobca bol teda povinný v lehote 8 dní oznámiť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zmenu vo svojich príjmových pomeroch, teda skutočnosť, že mu bol priznaný invalidný dôchodok, ktorý mu bol aj späťne od 29.07.2011 vyplatený v decembri 2011. Žalobca však Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny doručil až 25.01.2012 iba oznámenie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava o výplate invalidného dôchodku. Urobil tak po lehote stanovenej v § 29 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z. z., t.j. v lehote do 8 dní oznámiť výšku svojich príjmov, ohlásiť zmeny v ich výške, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky, dávky a príspevkov.

Vo vzťahu k žalobnej námietke žalobcu, že svoju oznamovaciu povinnosť splnil v lehote 8 dní, ale po tom, čo mu boli dávky vyplatené, a preto neporušil žiadnu svoju povinnosť, krajský súd uviedol, že ustanovenie § 29 ods. 1 a 3 zákon č. 599/2003 Z. z. nie je možné vykladať, že sa týka iba tých občanov v hmotnej núdzi, ktorým sa už reálne aj vyplácajú dávky a príspevky. Konštatoval, že vzhľadom na obsah a účel zákona, ako aj povinnosť a zodpovednosť občana v hmotnej núdzi, tieto ustanovenia podľa názoru súdu sa vykladajú tak, že od právoplatného rozhodnutia príslušného správneho orgánu o priznaní dávky a príspevku sa považuje občan, o nároku ktorého sa právoplatne rozhodlo za občana v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky. Žalovaný preto postupoval v súlade so zákonom, keď uložil žalobcovi povinnosť vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky za obdobie od 01.01.2012 do 28.02.2012.

Krajský súd sa ďalšími námietkami uvedenými v žalobe žalobcu nezaoberal, pretože sa netýkali preskúmaného rozhodnutia.

Žalobcovi krajský súd nepriznal právo na náhradu trov konania vzhľadom na to, že v konaní nebol úspešný (§ 250k ods. 1 O.s.p.).

2.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec

vráti na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania žalobca namietal, že rozsudok krajského súdu trpí takou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súčasne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytýkal žalovanému, že použil proti nemu dve samostatné sankcie a to zastavenie vyplácania dávky a vrátenie celej poskytnutej dávky. Namietal, že žalovaný napadnutým rozhodnutím porušil ustanovenia § 29 ods. 5 zákona o hmotnej núdzi v spojení s § 26 ods. 2 uvedeného zákona, že žalovaný postupoval v konaní v rozpore s ustanovením § 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej „správny poriadok“) v spojení s § 33 ods. 2 a s § 47 ods. 3 správneho poriadku. Nesúhlasil s argumentáciou žalovaného ako aj krajského súdu, že samotné podanie žiadosti o invalidný dôchodok, potvrdenie nároku ale jeho nevyplatenie, je zmenou v príjme. Dôvodil, že vzhľadom na to, že sociálna poisťovňa mu vyplatila v decembri 2011 späťne invalidný dôchodok aj s priloženým letákom, že k výške priznaného dôchodku môže požiadať o dávky v hmotnej núdzi, mal za to, že ak ešte nepoberá dávku v hmotnej núdzi, ktorá mu bola vyplatená až v januári 2012, t.j. že bol 6 mesiacov bez akéhokolvek príjmu, práceneschopný, podľa ústavy čl. 36 odkázaný na pomoc štátu, ktorá sa mu dostala až po 6-mesiacoch boja z UPSVáR, ktorý jeho žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi a príspevky nezákonne odmietal, poukazom na rozsudok KS KE z 23.02.2012 sp. zn. 6S/130/2011/29.

Žalobca trval na tom, že nemohol oznamovať nič, čo mu nebolo doručené a čo ani nenadobudlo právoplatnosť. Uviedol, že následne až v januári 2012, keď mu žalovaný prvý krát vyplatil dávku v hmotnej núdzi, ale bez príspevkov na ktoré mal nárok, obdržal od Sociálnej poisťovne oznámenie o zvýšení invalidného dôchodku.

Žalobca upriamil pozornosť na to, že počas celej doby konania pred UPSVáR sa zdržiaval v obci O., kde bol v liečebnom procese na antidepresívach, ktoré mu znemožňovali pohotovejšie reagovať na situáciu s UPSVáR, vyslovil názor, že aj napriek tejto skutočnosti bol zo strany úradu práce šikanovaný, čo negatívne narúšalo jeho liečebný proces.

Záverom žalobca uviedol, že konanie žalovaného ako aj krajského súdu je zásahom do jeho ústavných práv, práva na pomoc v hmotnej núdzi a práva na spravodlivé súdne konanie.

3.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaný vyjadril tak, že navrhoval napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. Nesúhlasil s dôvodmi žalobcu uvedenými v jeho odvolaní. Trval na dôvodoch uvedených v žalobe napadnutom rozhodnutí a vo vyjadrení k žalobe. Poukázal na to, že žalobca v odvolaní v podstate neuviedol odvolacie dôvody, pre ktoré považuje rozsudok krajského súdu za nesprávny, avšak len uvádza dôvody, pre ktoré považuje za nezákonné rozhodnutie správneho orgánu.

4.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „S.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobcu (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 2 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia

bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. a s § 492 ods. 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného, žiadajúc aby krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ako aj konania im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami žalobcu uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Predmetom preskúmovacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorými žalovaný rozhodol s konečnou platnosťou o povinnosti žalobcu vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky vyplatenú neprávom v zmysle § 29 ods. 1 písm. a/ zákona č. 599/2003 Z. z.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, zistil, že preskúmaným rozhodnutím zo dňa 26.03.2013 č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4863-003 žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE1/SHN/SOC/2013/4781-002 zo dňa 28.01.2013 tak, že podľa § 29 ods. 4 písm. a/ zákona č. 599/2003 Z. z. uložil žalobcovi vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky vyplatenú neprávom za obdobie od 01.01.2012 do 28.02.2012 v sume 194,38 eur zvýšené o 10% v sume 19,43 eur, t.j. celkom v sume 213,81 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice prvostupňovým rozhodnutím č. KE1/SHN/SOC/2013/4781-002 zo dňa 28.01.2013 podľa § 29 ods. 4 písm. a/, b/ a podľa § 29 ods. 6 zákona č. 599/2003 Z. z. uložil žalobcovi vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky vyplatené neprávom za obdobie od 01.01.2012 do 28.02.2012 v sume 194,38 eur zvýšené o 10% v sume 19,43 eur, t.j. celkom v sume 213,81 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, a zistil, že súd prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z rozhodnutia žalovaného zo dňa 26.03.2013 č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4863-002, ktorým rozhodnutím žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE1/SHN/SOC/2013/4781-001 zo dňa 24.01.2013 tak, že podľa § 29 ods. 4 písm. a/ zákona č. 599/2003 Z. z. uložil žalobcovi vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky vyplatenú neprávom za obdobie od 01.10.2011 do 31.12.2011 v sume 288,45 eur zvýšené o 10% v sume 28,84 eur, t.j. celkom v sume 317,29 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V zmysle § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení druhej hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Povinnosťou správneho súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej je v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. uviesť, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ako vec právne posúdil a dať odpoveď na zásadné otázky týkajúce sa predmetu súdneho prieskumu nastolené žalobcom v žalobe. Súčasne povinnosťou súdu je dbať aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a postupu mu predchádzajúceho v rozsahu odvolacích dôvodov žalovaného dospel k záveru, že súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu začatého na základe žaloby žalobcu náležite nepostupoval v zmysle zákonných procesných pravidiel nastolených zákonodarcom v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku uvedených vyššie.

Krajský súd v úvodnej časti napadnutého rozsudku uvádza, že predmetom súdneho prieskumu je zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 26.03.2013 č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4863-003. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, č. KE1/SHN/SOC/2013/4781-002 zo dňa 28.01.2013. V odôvodnení napadnutého rozsudku však krajský súd konštatuje, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. rozhodnutím KE1/SHN/SOC/2013/4781-001 zo dňa 24.01.2013 podľa § 29 ods. 4 písm. a/, b/ a podľa § 29 ods.6 zákona č. 599/2003 Z. z. uložil žalobcovi vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky vyplatenú neprávom za obdobie od 01.10.2011 do 31.12.2011 v sume 288,45 eur zvýšené o 10% v sume 28,84 eur, t.j. celkom v sume 317,29 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice. Na základe odvolania žalobcu žalovaný rozhodnutím zmenil výrok napadnutého rozhodnutia tak, že podľa § 29 ods. 4 písm. a/ zákona č. 599/2003 Z. z. uložil

žalobcovi vrátiť preddavkovo poskytovanú dávku a príspevky vyplatenú neprávom za obdobie od 01.10.2011 do 31.12.2011 v sume 288,45 eur zvýšené o 10% v sume 28,84 eur, t.j. celkom v sume 317,29 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice. Aj z ďalšej časti rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že prvostupňový súd vychádzal zo skutkových zistení vzťahujúcich sa k rozhodovaniu správnych orgánov vo veci vrátenia preddavkovo poskytovanej dávky a príspevkov vyplatených neprávom za obdobie od 01.10.2011 do 31.12.2011.

Z predloženého spisu krajského súdu odvolací súd zistil, že žalobca podaním doručeným Krajskému súdu v Košiciach dňa 08.04.2013 žiadal o preskúmanie rozhodnutí UPSVaR KE a BA pod zn. KE1/SHN/SOC/2013/4781-001 a KE1/SHN/SOC/2013/4781-002 zo dňa 12.03.2013 a zo dňa 24.01.2013 ako prílohu predložil rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 26.03.2013 č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4863-003. Uznesením č. k. 6S/57/2013-13 z 10.04.2013 krajský súd žalobu žalobcu smerujúcu proti rozhodnutiu žalovaného zo dňa 26.03.2013 č. j. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4863-003 vylúčil na samostatné konanie s tým, že táto žaloba po právoplatnosti tohto uznesenia bude pridelená náhodným výberom zákonnému sudcovi. Po právoplatnosti uvedeného uznesenia krajského súdu bola vec pridelená do senátu krajského súdu 6S pod sp. zn. 6S/96/2013.

Vychádzajúc z uvedeného vyššie bolo povinnosťou súdu prvého stupňa rozsudok odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, v akom rozsahu vykonal súdny prieskum napadnutého rozhodnutia žalovanej a postup mu predchádzajúci, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v žalobe a zodpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol predmetom súdneho prieskumu.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. v náleze č. sp. zn. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010. Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia rozhodnutia teda musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností neboli zhodnotené. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôraznil, že orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a formulovať odôvodnenie je povinný spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) - napr. v rozhodnutí *Kraska c. Švajčiarsko* z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30 konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa

zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999).

Judikatura ESĽP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Vzhľadom k uvedenému sa odvolaciemu súdu javí odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v danej veci, ako nejasné a neurčité, a teda ako zjavne nezdôvodnené a tým aj nesúladne s právami podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keď vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci odvolací súd zistil, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa jasným a zrozumiteľným spôsobom nevyplýva, v akom rozsahu prvostupňový súd preskúmal napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu oboch stupňov a postup im predchádzajúci, a aká bola jeho právna úvaha, na základe ktorej prijal svoj záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Súd prvého stupňa teda náležite nepostupoval v intenciách zákonnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku a ani v intenciách ustálenej judikatúry ústavného súdu a ESĽP. Skutočnosť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa náležitým spôsobom nevyplýva rozsah jeho súdneho prieskumu má za následok nepreskúmateľnosť prvostupňového rozsudku pre nedostatok dôvodov podmieňujúce jeho nezrozumiteľnosť.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd v preskúmvanej veci nemohol posúdiť dôvodnosť odvolacích námietok žalobcu uvedených v odvolaní proti rozsudku krajského súdu v merite veci.

Najvyšší súd v danej súvislosti súčasne poukazuje na to, že napriek apelačnému opravnému systému, ktorý sa v správnom súdnictve v Slovenskej republike v zmysle príslušnej právnej úpravy v zásade uplatňuje, primárne preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. a s § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vec prejednať v medziach podanej žaloby, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu a vo veci opätovne rozhodnúť, a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť, vysporiadajúc sa so žalobnými námietkami žalobcu V novom rozhodnutí krajský súd opätovne rozhodne o náhrade trov konania, vrátane o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. a s § 492 ods. 2 S.s.p.). Povinnosťou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude prihliadnuť aj na zmeny procesných noriem od 1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.